

Յետազոտական աշխատանք

Կազմակերպության տվյալներ • Անվանում, հասցե • Տնօրեն • Էլ.հասցե • Հեռախոս	«Մասնակցային դպրոց» կրթական հիմնադրամ Վահրամ Սողոմոնյան masnakcayindproc@gmail.com +37493581908
Յետազոտության թեմա/վերնագիր • Յետազոտության թեմա	Գործնական աշխատանքների կազմակերպումը մաթեմատիկայի դասերին ավագ դպրոցում
Ուսուցչի տվյալներ • Անուն, ազգանուն, հայրանուն • Մասնագիտություն • Հեռախոս • Էլ. հասցե • Դասավանդվող առարկաներ • Դասարաններ	Ադինա Գոլյան Հարազատի Մաթեմատիկոս, մանկավարժի որակավորում 077024685 gdlyanadina@gmail.com Հանրահաշիվ, երկրաչափություն 10-12-րդ դասարաններ
Ուսումնական հաստատության տվյալներ • Անվանումը, հասցե • Հեռախոս • Էլ. հասցե (տնօրենության) • Web կայքի հասցե	Վեդիի ավագ դպրոց ՊՈԱԿ, Արամ Եղյան 26 Vedi3@schools.am Vedih.schoolsite.am

Բովանդակություն

Ներածություն	3
Հիմնական բովանդակություն	5
Եզրակացություններ, առաջարկություններ	17
Օգտագործված գրականության ցանկ	20
Հավելվածներ	21

Ներածություն

Նպատակը եւ հետազոտական հարցը	Ի՞նչ հնարներով է ավելի արդյունավետ կազմակերպել գործնական աշխատանքները մաթեմատիկայի դասերին Վեդիի ավագ դպրոցի օրինակով:
Ո՞ր առանցքային կոմպետենցիային/կարողունակությանն է ուղղված նպատակի ուսումնասիրությունը	Սովորել սովորելու կարողունակություն Մաթեմատիկական և գիտատեխնիկական կարողունակություն
Ջետազոտության թիրախային խումբը և շրջանակը /քանակ, սեռային բաշխում/	11-րդ դասարան 15 հոգի - 6 աղջիկ և 9 տղա
Օգտագործված հետազոտական մեթոդները, գործիքները (օրինակ՝ քանական հետազոտություն՝ հարցաթերթիկի միջոցով, որակական հետազոտություն՝ խորին հարցազրույցի միջոցով եւ այլն)	Քանակական հետազոտություն՝ հարցաթերթիկի միջոցով

Հետազոտության իրականացման ժամանակահատվածը	Օգոստ ոսի 15- սեպտե մբերի 20

Հիմնական բովանդակություն

Գրականության ակնարկ • Մեջբերումներ արդեն արված հետազոտություններից, • Մեջբերումներ գրականությունից, տեղեկության վստահելի աղբյուրներից: <u>Պարտադիր է կատարել հղում աղբյուրին</u>	Կա մի գիտություն, առանց որի անհնար է մնացածների համար: Դա մաթեմատիկան է ,որի գաղափարները, դատողությունները և խորհրդանիշները ծառայում են որպես լեզու ,նրանով գրում, խոսում և մտածում են մյուս գիտությունները: Այն բացատրում է դժվարին երևույթների օրինաչափությունները, կանխագուշակում և մեծ ճշգրտությամբ նախօրոք նկարագրում է երևույթների ընթացքը: https://multiurok.ru/files/aforizmner-mat-ematikayi-ew-mat-ematikosneri-masin.html?ysclid=lmgly7pedl6357719

Յետազոտության ընթացքը

ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱՅԻ ԴԱՍԻ ԸՆԹԱՅՔԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ

Մաթեմատիկայի ուսուցումն ունի առանցքային դեր, և դրա նպատակն է՝ սովորողների մեջ ձևավորել ու զարգացնել տրամաբանական, լեզվական և քայլաշարային /ալգորիթմական/ մտածողություն: Այսօրինակ խնդիրների իրագործմանն է միտված զարգացնող ուսուցման կիրարկման գործընթացը, որը ավագ դպրոցականի իմացական, ֆիզիկական, հոգեբանական ոլորտներում անգնահատելի որակական տեղաշարժեր է ենթադրում. զարգանում է սովորողի մտածողությունը, նա կարողանում է ոչ ստանդարտ իրավիճակում իր գիտելիքը կիրառել, յուրաքանչյուր խնդրի լուծման համար հանդես է բերում ինքնուրույնություն և նախաձեռնողականություն: Չարգացնող ուսուցումը ենթադրում է մաթեմատիկայի ուսումնական գործընթացում մաթեմատիկական խոսքի զարգացման, երկխոսությունների ներդրման, խնդրահարույց իրավիճակների ստեղծման անհրաժեշտություն: Սրանք ծրագրային պահանջներ են, որոնց անտեսումը իջեցնում է դասի արդյունավետությունը և կասեցնում աշակերտակենտրոն մոդելի զարգացումը:

Պակաս հրատապ խնդիր չէ նաև մաթեմատիկայի ուսուցման ժամանակ հասկանալով կարդալու գործընթացի կարևորումը: ուսուցիչը պետք է յուրաքանչյուր աշակերտին արավորություն տա ծրագրային նյութը յուրացնել իր կարողությունների սահմաններում, որպեսզի ուսուցումը հարմարեցվի սովորողի զարգացման տեմպերին, և վերջինս դառնա

առավել ինքնավստահ ու վայելի ուսման բերկրանքը: Կարևոր է, որ ուսուցիչն իր ձեռքի տակ ունենա բազմաբնույթ ու բազմաշերտ առաջադրանքներ, որոնք կօգնեն նրան իրականացնելու շերտավորված ուսուցում:

Բարձր դասարաններում մաթեմատիկայի դասաժամերի արդյունավետությունը մեծապես պայմանավորված է ուսուցման ակտիվ ձևերի կիրառումով: Դրանք օգնում են սովորողին համագործակցել խմբի անդամների հետ, ստեղծում են ուսուցման համար բարենպաստ միջավայր և փոխադարձ վստահություն են առաջացնում սովորողների միջև:

ՀՀ կրթության պետական չափորոշչային պահանջների մեծ մասն իրականացնելու ուղիղ ճանապարհը գործնական աշխատանքների կազմակերպումն է:

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

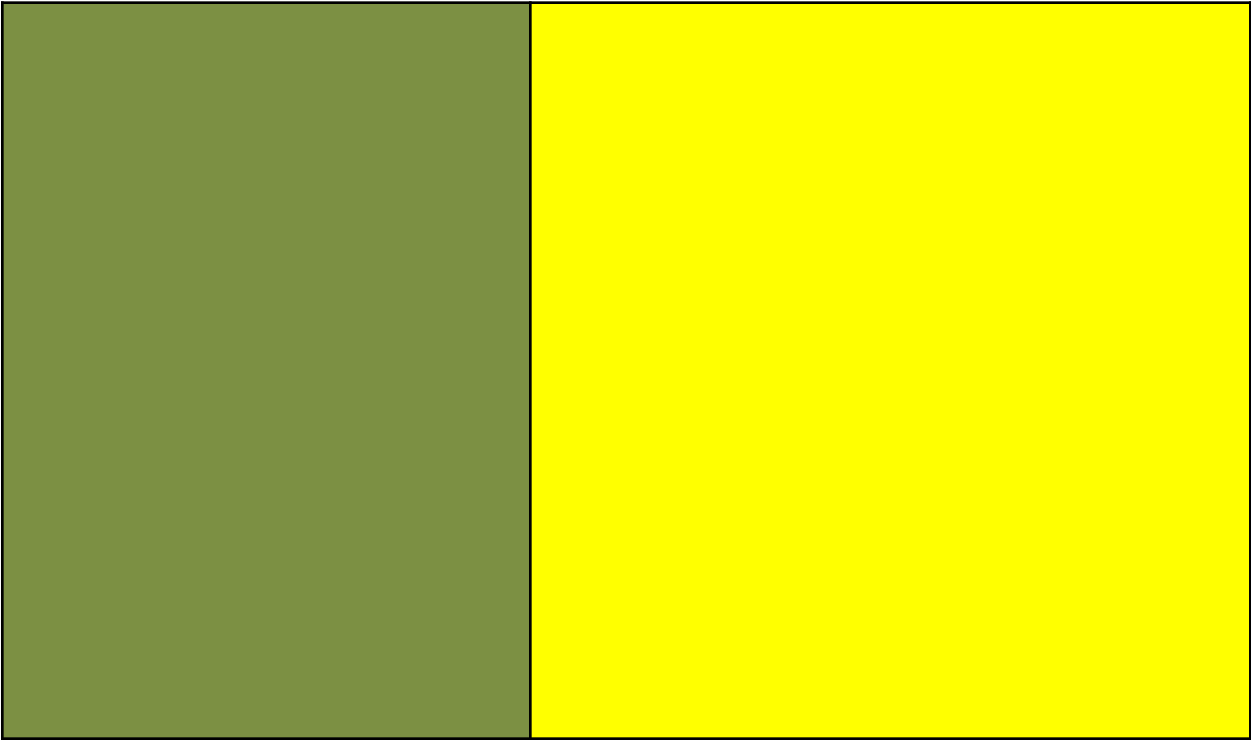
ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱՅԻ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻՆ

Մաթեմատիկայի ուսուցման կիրառական ուղղվածությունն ապահովելու և կյանքի հետ կրթության բովանդակության կապը ցուցադրելու համար կարևոր նշանակություն ունեն գործնական աշխատանքները:

Տարիներ շարունակ ուսումնական գործընթացի գլխավոր շեշտադրումը կատարվել է սովորողներին տեսական գիտելիքների մեծ պաշար հաղորդելու փաստի վրա:

Մինչդեռ այժմ սովորածը գործնականում կիրառելուց զատ կարևորվում է ուսուցման գործնական եղանակը: Աշակերտները սովորում են գործելով, ինչ-որ բան փորձարկելով, այսինքն՝ ուսումնական գործողությունների և վարժությունների կատարման արդյունքում: Եթե գործնական առաջադրանքներում մաթեմատիկական միտքը շարադրված է հստակ ու հակիրճ, ապա դրանով զգալիորեն հեշտանում է աշակերտների կողմնորոշումը, ինչը նպաստում է, որ ապահովվի նրանց կատարած քայլերի ճշտությունը: Անժխտելի է, որ ճանաչողության հիմքը պրակտիկան է: Ուստի աշակերտներին պետք է հասկանալի դարձնել այն, որ տեսական հետազոտությունները կատարվում են ոչ միայն հանուն գիտության, այլև հանուն պրակտիկ գործունեության զարգացման, հանուն մարդկանց կենսապայմանների ապահովման և բարելավման: Աշակերտին պետք է հասկանալի դարձնել մաթեմատիկական տեսական հասկացությունների իմացության կարևորությունն ու նշանակությունը մարդու պրակտիկ գործունեության մեջ: Նա պետք է հասկանա, թե որքան կարևոր է ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կյանքում հանդիպող առօրյա իրադրություններում կիրառել կարողանալը: Աշակերտների մեջ նման կարողության (գործնական կարողության) առկայությունը նրանց իսկ կրթվածության (ուսումնառության) որակի հիմնական և գլխավոր ցուցանիշն է լինելու ողջ կյանքում:

Այդ իսկ պատճառով շատ կարևոր է, որ ուսուցիչը ուսումնական գործընթացը կազմակերպելիս և իրականացնելիս հիմնական շեշտը դնի նաև աշակերտների մեջ գործնական կարողությունների ձևավորման և զարգացման հարցերի վրա: Չենց այս տեսանկյունից է, որ արժևորվում է գործնական աշխատանքի դերը՝ ոչ միայն որպես տեսական նյութի ամրապնդման միջոցի, այլև որպես սովորածը գործնականում կիրառելու հնարավորության: Կոնկրետ խնդիրներով ու բովանդակությամբ պայմանավորված, գործնական աշխատանքները կարող են իրականացվել ինչպես դասերի ժամանակ, այնպես էլ դասերից դուրս: Ուսումնական առարկայի բովանդակության առանձնահատկություններով են պայմանավորվում տեսության և պրակտիկայի կապերի ձևերը: Այդ կապերը բացահայտելու տրադիցիոն միջոց են (նաև գործնական աշխատանքի տեսակ) էքսկուրսիաները, զանազան լաբորատոր աշխատանքները, որոշակի պրակտիկ գործողությունների իրականացում պահանջող հանձնարարություններն ու առաջադրանքները (իրերի և նրանց մոդելների պատրաստում, կենցաղային իրավիճակներում հաշվարկների կատարում, բնական որևէ երևույթի դիտում ու մեկնաբանում և այլն): Գործնական աշխատանքները կազմակերպելիս չպետք է անտեսել նաև աշակերտների ունեցած անձնական փորձը:

Գործնական աշխատանքներն արդյունավետ իրականացնելու համար ուսուցիչը պետք է

- Նախապատրաստական աշխատանք տանի աշակերտների հետ, որպեսզի նրանք ոչ միայն իմանան տեսական այն նյութը, որի հիման վրա պետք է կատարեն

գործնական աշխատանքը, այլև ծանոթ լինեն այն իրականացնելու հնարներին ու միջոցներին,

- ապահովի աշակերտներին գործնական աշխատանքն իրականացնելու համար անհրաժեշտ միջոցներով (ուսումնական օժանդակ նյութ, մոդելներ, գործիքներ, սարքեր և այլն),

- վերահսկի աշխատանքի կատարման ընթացքը, անհրաժեշտության դեպքում ինքը ևս ներգրավվի այդ աշխատանքում,

- վերլուծի և գնահատի կատարված աշխատանքը:

Սկզբնական փուլում ցանկալի չէ փորձել իրականացնել գործնական աշխատանքների բարդ տեսակներ. պետք է պարզ աշխատանքների իրականացումից

աստիճանական անցում կատարել դեպի բարդերը: Նման մոտեցումը կօժանդակի աշակերտների մեջ պարզագույն այնպիսի հմտությունների ձևավորմանը, որոնք անհրաժեշտ են լինելու առավել բարդ առաջադրանքներ կատարելիս՝ ընդհուպ ինքնուրույն որոշակի հետազոտական աշխատանքների ժամանակ:

Մաթեմատիկայի գործնական աշխատանքներն իրենց էությամբ, բնույթով և նպատակով մոտ են ուսումնական մյուս առարկաների լաբորատոր աշխատանքներին:

Մաթեմատիկայի գործնական առաջադրանքները կարելի է հանձնարարել ինչպես թեմայի ուսուցումը սկսելուց առաջ, այնպես էլ թեմայի (տեսական նյութի) ուսուցումն ավարտելուց հետո:

Դասը պլանավորելիս ուսուցիչը 2 կարգի գործունեություն է նախատեսում.

1) Ուսուցողական–հետազոտական. այդ ընթացքում աշակերտները

հնարավորություն են ստանում սեփական փորձառությամբ կառուցելու (հայտնագործել) գիտելիքը:

2) Ամփոփիչ, երբ աշակերտները, կիրառելով իրենց սովորածը, կոնկրետ առաջադրանք են կատարում, զարգացնում իրենց կարողությունները, հմտանում

գործնական աշխատանքի շնորհիվ:

Ուսուցողական բնույթի գործնական առաջադրանքներ

Ուսուցողական բնույթի գործնական առաջադրանքները կոչված են նպաստելու

հենց դասի ընթացքում տեսական նյութի յուրացմանը և կարող են օժանդակել

	աշակերտին ինքնուրույն հանգել տեսական այն հետևություններին, որոնց մասին

խոսք է գնում ուսումնական թեմայում:
Որպես կանոն, դրանք առաջադրվում են
դասարանի բոլոր աշակերտներին և
ուսուցչի կողմից պարտադիր ուղղորդման
կարիք են զգում: Դրանք գնահատման
ենթակա չեն:

**Տեսական գիտելիքը հիմնավորող և
ամրապնդող գործնական
առաջադրանքներ**

Այս խմբի մեջ կարելի է դասել բոլոր այն
առաջադրանքները, որոնք կարող են
նպաստել այս կամ այն տեսակի
հմտության

ձևավորմանը(հանրահաշվական
արտահայտությունների ձևափոխում և
պարզեցում, տրված նախնական
պայմաններին բավարարող մոդելների
պատրաստում, երկրաչափական
պարզագույն կառուցումների վրա հենված
խնդիրներ, շրջապատող առարկաների
բնութագրիչների չափում և դրանցով
պայմանավորված հաշվարկներ և այլն):

Օրինակ 1.(Թեմա:Պտտական
մարմիններ:Գլան)

Տրված է գլանաձև մարմին:Մարմնի հիմքի
շրջանագծի երկարությունը 52π սմ է, իսկ
բարձրությունը 30 սմ: Հաշվել գլանաձև
մարմնի մակերևույթի մակերեսն ու
ծավալը:

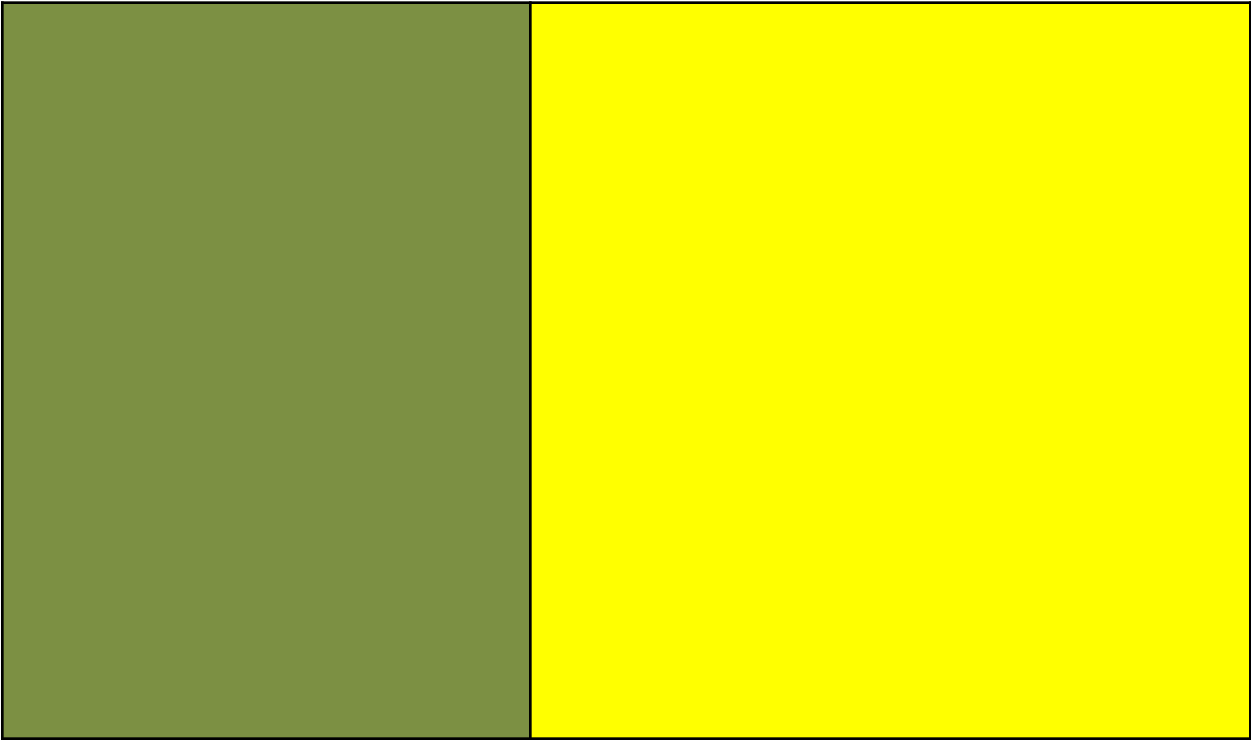
Օրինակ 2.(Թեմա:Պտտական
մարմիններ:Գունդ)

Երկրի շառավիղը 6370 կմ է:Հայտնի է, որ
հյուսիսային կիսագնդի մակերևույթի
39%-ն է ցամաքային տարածք, իսկ
հարավային կիսագնդի մակերևույթի `
19%-ը:Հաշվել երկրագնդի ջրային և
ցամաքային տարածքների մակերեսները:

Օրինակ 3.(Թեմա:Իրական

թվեր:Թվաբանական գործողություններ
իրական թվերի հետ)

- 1) Հաշվել 2մ, 4մ և 5մ կողերով ուղղանկյունանիստի անկյունագիծը
ա)մեկ մետր ճշտությամբ
բ)մեկ դեցիմետր ճշտությամբ
գ)մեկ սանտիմետր ճշտությամբ

2)Թվային ուղղի վրա A և B կետերի հեռավորությունը A և C կետերի հեռավորության 20%-ն է: Գտնել A-ն, եթե B=5, C=17:

Ջետազոտական աշխատանքի Նկարագրությունը

«Պտտական մարմիններ» թեման ամփոփելուց հետո 11-րդ դասարանի աշակերտներին ՝ թվով 15 հոգի, հանձնարարեցի վերը նշված գործնական առաջադրանքների առաջին 2 օրինակները: Առաջադրանքները կատարելու համար անհրաժեշտ է ունենալ վանդակավոր տետր,գրիչ, մատիտ և ռետին: Աշխատանքն անհատական է:

Առաջադրանքը դուր եկավ աշակերտներին, նրանք սկսեցին աշխատել: Այս աշխատանքը մոտիվացրեց երեխաներին: Դասարանում կային աշակերտներ, որոնց վրա դրական ազդեցություն ունեցավ, և նրանք ձգտեցին առաջինը լինելու համար ավելի ակտիվ և ուշադիր լինել: Կային աշակերտներ, որոնք միշտ անուշադրության և ցրվածության պատճառով թերի աշխատանքներ էին կատարում, բայց ի զարմանս ինձ

Նրանք կենտրոնացան ու սկսեցին ակտիվ
աշխատել: Այս առաջադրանքները
հնարավորություն տվեցին
աշակերտներին ևս մեկ անգամ ստուգել
իրենց յուրացրած տեսական գիտելիքները
և դրանք

ամփոփել գործնական եղանակով:
 Չաչորդ դասին կրկնեցինք թեման մեկ այլ
 `ավելի հետաքրքրաշարժ
 եղանակով:Նախաապես տրված
 հրահանգի համաձայն` աշակերտները
 բաժանվել էին 5 խմբերի, բերել որևէ
 գլանաձև մարմին(բաժակ,դուլ,շիշ և
 այլն):Չամապատասխան
 չափամիջոցներով չափելով գլանի
 բարձրությունը և հիմքի շրջանագծի
 երկարությունը` նրանք պետք է հաշվեին
 իրենց պատկանող առարկայի լրիվ
 մակերևույթի մակերեսն ու ծավալը:
 Արդյունքները եղան ավելի գոհացնող ,
 քան նախորդ առաջադրանքը
 կատարելիս, քանի որ այս առաջադրանքը
 հնարավորություն տվեց ավելի տեսանելի
 ու շոշափելի դարձնել իրենց
 գիտելիքները, թիմային աշխատանքը
 ավելի մոտիվացրեց , նույնիսկ այն
 աշակերտներին, ովքեր նախկինում ավելի
 նվազ պատրաստակամություն էին
 ցուցաբերում ` մասնակցելու
 դասապրոցեսին:

Առաջին օրվա արդյունքների
 վերլուծություն

- Առաջադրանքները ավարտին հասցրին 6 աշակերտ
- Առաջադրանքները մասամբ կատարեցին 6 աշակերտ
- Առաջադրանքները ավարտին չհասցրին 3 աշակերտ

Երկրորդ օրվա արդյունքների
 վերլուծություն

- Առաջադրանքը ճիշտ կատարեցին և ավարտին հասցրին 4 խումբ` 12 աշակերտ

	• Առաջադրանքը որոշակի թերությամբ կատարեցին և ավարտին հասցրեց 1 խումբ ` 3 աշակերտ
	Դասի վերջում աշակերտները լրացրեցին հետևյալ հարցաթերթիկը. 1.Սիրու՞մ եք մաթեմատիկա առարկան: 2.Ինչքանով է հետաքրքիր մաթեմատիկա առարկան: 3.Ինչքանով էր հետաքրքիր այսօրվա դասը: 10-րդ դասարանի աշակերտների համար կարելի է կիրառել 3-րդ օրինակը կամ մի շարք այլ նմանատիպ խնդիրներ , քանի որ այն հրաշալի օրինակ է , որով կարելի է միաժամանակ ստուգել աշակերտի գիտելիքները և ´ հանրահաշիվ, և ´ երկրաչափություն առարկաներից:

	Նմանատիպ շատ այլ գործնական առաջադրանքներ կարելի է տալ աշակերտներին դասարանային աշխատանքի կամ տնային հանձնարարության տեսքով: Առաջադրանքի բնույթը և բարդությունը որոշվում է ուսուցչի կողմից՝ ելնելով դասի թեմայից, աշակերտների ընդհանուր պատրաստվածության աստիճանից: Գործնական աշխատանքները շատ կարևոր դեր են խաղում ցանկացած դասապրոցեսում, և հատկապես մաթեմատիկայի դասերին, քանի որ դրանք, բացի այն որ թույլ չեն տալիս դասը վերածել միապաղաղ, ձանձրալի ժամի և աշակերտներին հոգնել, նաև նպաստում են տրամաբանական մտածողության զարգացմանը: Գործնական աշխատանքն ուսումնական գործընթացի կարևոր բաղադրիչներից է, իսկ դրա արդյունավետ կազմակերպումը՝ ուսուցչի կարևորագույն խնդիրներից մեկը:

Եզրակացություններ, առաջարկություններ

Վերհանված արդյունքներ, Եզրակացություններ, պատասխան հետազոտական հարցին	Բացի յուրահատուկ, մտահանգումների տրամաբանական ճշգրտության նկատմամբ հատկապես խիստ պահանջներից, մաթեմատիկական դպրոցում դասավանդվող մյուս գիտություններից տարբերվում է նաև իր մտածելակերպով, մտածելու ոճով:

Չետագոտական մեթոդն ունի մի շարք
ամպլեկություններ: Այն սովորողների մոտ
ավելի լավ է զարգացնում հետագոտական
հմտությունները, իրականացվում է
տեղեկատվության ինքնուրույն փնտրում:
Այս մեթոդով աշխատելիս զարգանում են
նաև

այնպիսի կարողություններ, ինչպիսիք են
ինքնագնահատման կարողությունը,
փոխօգնության պատրաստակամությունը,
բանավիճելու ունակությունը, սեփական
կարծիք արտահայտելու
հաստատակամությունն ու խոսքի
ձևավորումը:

Չետագոտությունը կարող է բարելավել
մարդկանց կենսապայմանը: Աշակերտին
պետք է հասանելի դարձնել գործնական
աշխատանքի կարևորության կիրառումը
կյանքում: Գործնական աշխատանքները
կազմակերպելիս չպետք է անտեսել
աշակերտի անձնական փորձը: Այն կարելի
է հանձնարարել ինչպես թեմայի
ուսուցումը

սկսելուց առաջ, այնպես էլ ուսուցումը
ավարտելուց հետո: Գործնական
աշխատանքները նպաստում են
ինքնուրույն հանգել հետևությունների:

Չետաքրքրության խթանումը
մաթեմատիկա առարկայի հանդեպ բարդ
գործընթաց

է, քանի որ այն պայմանավորված ոչ միայն
մանկավարժական գործընթացով, այլև
աշակերտի անձնային հատկություններով:
Յուրաքանչյուր աշակերտ չի, որ կարող է
արդյունավետ վերջնարդյունքի հասնել
մաթեմատիկայի ոլորտում: Սակայն
միևնույն

	Ժամանակ ,պետք է հիշել, որ տարրական մաթեմատիկական գիտելիքները անհրաժեշտ են մարդուն նաև առօրյա կյանքում:
	Գլխավոր ձեռքբերումը սովորողների ինքնուրույն աշխատելու, միմյանց հետ աշխատելու, միմյանց հետ համագործակցելու, սեփական աշխատանքը պլանավորելու և սովորել սովորելու հմտության դրսևորումն է: Գիտելիքը վերածել կարողության և հմտության, դրա հիման վրա ձևավորել սեփական արժեհամակարգը. սա հենց այն է, ինչին ձգտում է յուրաքանչյուր ուսուցիչ:
Այլ տեղեկատվություն	

Օգտագործված գրականության ցանկ

1. **Հանրակրթության պետական կրթակարգ: Միջնակարգ կրթության պետական չափորոշիչ. – Եր., «Անտարես», 2004:**
2. **Հանրակրթական հիմնական և ավագ դպրոցների չափորոշիչներ և ծրագրեր /Մաթեմատիկա. – Եր., «ԿՃԿ» ԾԻԳ, 2007, 2009:**
3. **Այվազյան Է., Հանրահաշիվ և մաթեմատիկական անալիզի տարրեր 10-12. ուսուցչի ձեռնարկ. – Եր., «Տիգրան Մեծ», 2009:**
4. **Մաթեմատիկական դպրոցում, թիվ 3, 2015:**
5. **Միքայելյան Ջ.Ս. Հանրահաշվի ուսուցման հիմնահարցեր, – Եր ., «Էդիթ պրինտ», 2005:**
6. **Հակոբյան Ս.Է. Երկրաչափություն 10-12. ուսուցչի ձեռնարկ, – Եր., «Տիգրան Մեծ», 2009:**
7. **«Մաթեմատիկայի վերապատրաստման եռօրյա դասընթացների նյութերի ժողովածու», «Տիգրան Մեծ» հրատ., Երևան, 2007:**
8. **Նախաշավիղ, թիվ 1, 2014**
9. **Саранцев Г.И. Методика обучения математике в средней школе. – М.:2002.**

Հավելվածներ

Հաշվետվության կցված նյութեր

- Հետազոտության գործիքներ (հարցաթերթիկներ կամ այլ)
- Նկարներ
- Արդյունքներ